

22110080 Voorstel doorstart naar Opgraven bij PvE IVO-P Best, Kapelweg 18

Versie 1.1 dd. 07-06-2023

N. Magdelijns

Behorende bij het PvE 'Transect-PvE 20230203 / NM1.2. Best, Kapelweg 18. Gemeente Best (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase, met mogelijkheid tot doorstart naar Opgraven– Versie d.d. 09-03-2022.

Inleiding plangebied en werkzaamheden

Binnen het plangebied (figuur 1) wil Alruco nieuwe bebouwing realiseren aan de Kapelweg 18 in Best (gemeente Best). In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is reeds een Programma van Eisen opgesteld en het proefsleuvenonderzoek van fase 1 uitgevoerd. Dit voorstel betreft een aanvulling op het PvE voor wat betreft de doorstart naar een opgraving voor fase 1.

Beknopte resultaten van het vooronderzoek

Het plangebied heeft een middelhoge verwachting op archeologische resten uit de periode Mesolithicum – Vroeg Neolithicum en een hoge verwachting op archeologische resten uit de periode Laat-Neolithicum – Nieuwe Tijd. Het plangebied grenst namelijk direct aan plangebied Best-Aarle, waar verspreid verschillende bewoningsclusters behorend bij nederzettingen zijn aangetroffen die dateren vanaf de Late Bronstijd – Nieuwe Tijd. Direct ten noorden en oosten van het plangebied bevindt zich een vastgestelde vindplaats uit de periode Midden-Bronstijd – IJzertijd. Dit betreft een grote vindplaats van circa 11 ha. die dateert uit circa de 5^e/4^e eeuw tot 2e/1e eeuw v.Chr. Ongeveer 40 m ten oosten van het plangebied is een huisplattegrond uit de Vroege IJzertijd aangetroffen met enkele spiekers. Kenmerkend voor de erven uit de Late Bronstijd – Vroege IJzertijd is dat bij de boerderijen een cluster van vier of vijf spiekers aanwezig is, die op enige afstand liggen. De oriëntatie van de spiekers is grofweg gelijk aan die van de bijbehorende boerderij. De erven hebben afmetingen van circa 40 bij 40 meter. De waterputten lagen niet op het erf maar op enige afstand ervan. Uit de periode Midden-Late IJzertijd zijn veel clusters met spiekers aangetroffen, die niet altijd aan huizen te koppelen zijn. Bij één erf was dit wel duidelijk. Hier ligt een strook van spiekers haaks op de boerderij, op 10-20 m ten westen. In deze periode lagen de waterputten op enkele tientallen tot ruim 100 meter van het erf vandaan (Tol e.a., 2017).

Tijdens het eerder uitgevoerde booronderzoek bleek dat de top van het dekzand in het plangebied intact is en ligt op circa 0,75-1,05 m -Mv (14,6-15,05 m +NAP).

Op 10 mei 2023 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in het plangebied. Hierbij zijn sporen van een gebouwplattegrond aangetroffen in het zuiden en enkele wat vagere sporen in het noorden. In de westelijke werkput zijn geen archeologische grondsporen aangetroffen. In één van de paalkuilen van de gebouwplattegrond is een fragment handgevormd aardewerk aangetroffen (Late Bronstijd – IJzertijd).

Aanvulling op het PvE

In het PvE is reeds een mogelijkheid voor een doorstart naar opgraven opgenomen ter plaatse van de nieuwbouw. Voor het puttenplan doen we het volgende voorstel (zie figuur 3):

- Een zone van 20 bij 20 meter rondom de gebouwplattegrond wordt opgegraven om deze verder in kaart te brengen en eventuele bijbehorende sporen te documenteren (400 m² in vaste vierkante meters; WP4).
- Nadat deze zone is opgegraven, wordt, binnen de contouren van de nieuwbouw, richting het noorden gegraven om te kijken of de sporen richting het noorden doorlopen (WP5-7). Dit wordt gedaan aan de hand van flexibele vierkante meters. Indien er geen sporen meer worden aangetroffen, hoeven in overleg met de bevoegde overheid de overige werkputten niet meer te worden aangelegd.
- Indien de sporen verder naar het westen doorlopen, kan hier een gedeelte worden uitgebreid. De bouwput zal namelijk iets groter worden dan op figuur 3 staat afgebeeld.

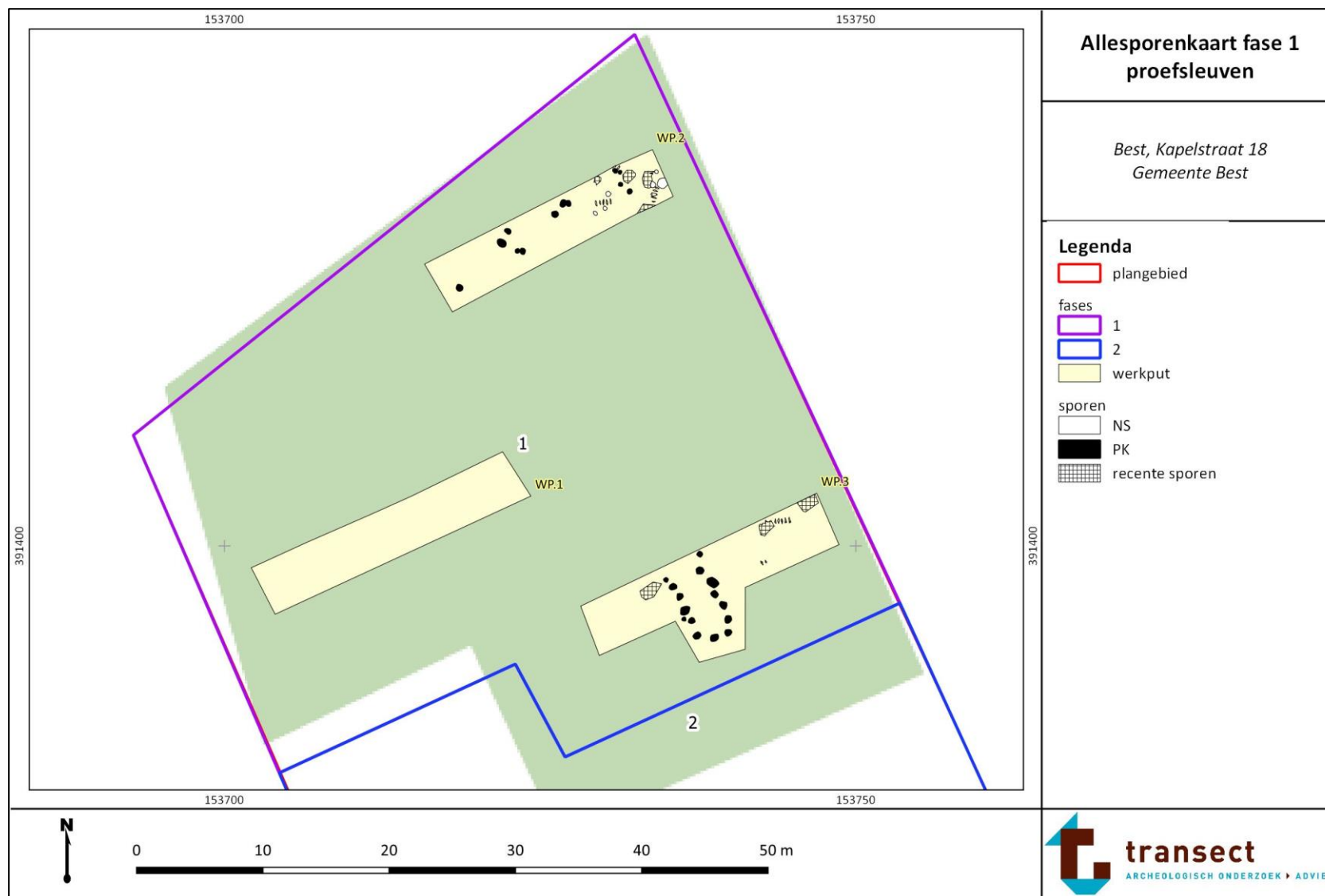
De vraagstelling, werkwijze en de overige punten uit de strategie zijn niet veranderd. Het onderzoek wordt uitgevoerd volgens het daartoe opgestelde PvE (Magdelijns, 2023) en de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 4.1 (KNA 4.1).

Literatuur

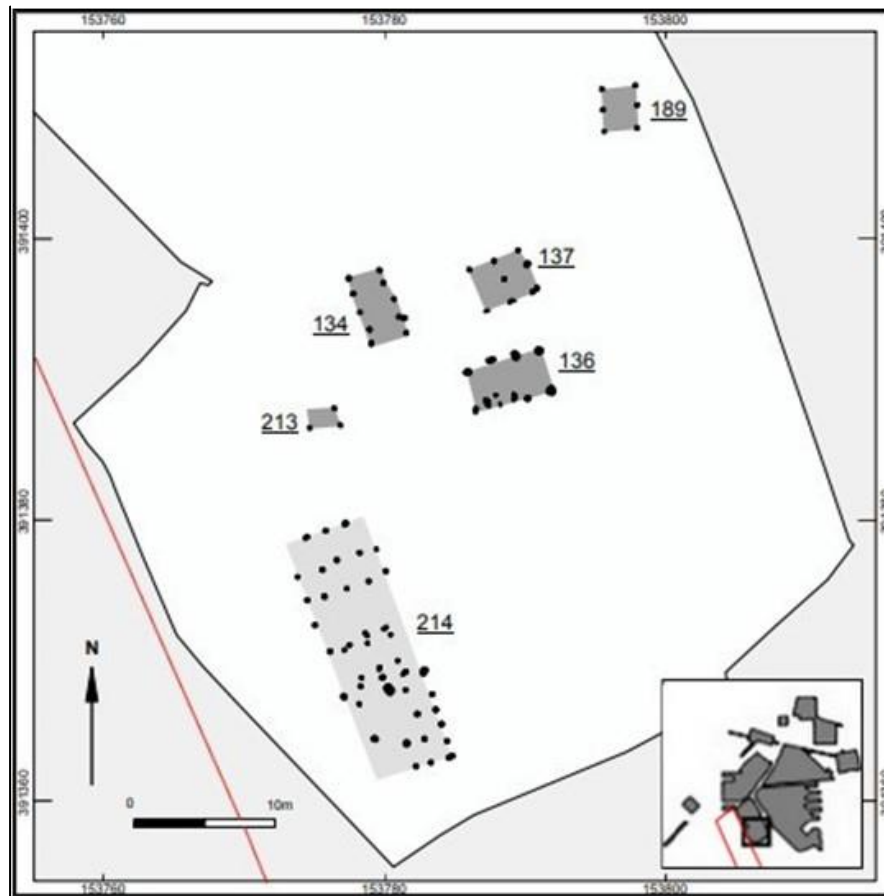
Magdelijns, N., 2023. *Programma van Eisen. Best, Kapelweg 18. Gemeente Best (NB). Een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven, karterende en waarderende fase, met mogelijkheid tot doorstart naar Opgraven*. Nieuwegein (Transect-PvE 20230203).

Tol, A.J., E. Heunks, L.I. Kooistra, L. Meurkens en J.P.W. Verspay, 2017. *Tussen Aarlese weg en Broekstraat. Archeologisch onderzoek van een historisch cultuurlandschap in Aarle, gemeente Best*. Leiden, Archol-rapport 280.

Figuur 1. Allesporenkaart proefsleuven fase 1.

Figuur 2: Afbeelding van gereconstrueerd erf met huis 214 nabij het plangebied. Uit Tol e.a., 2017.

Figuur 3: Puttenplan opgraving fase 1

